

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 2, 2014 р.

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України.....	49
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	56
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
	Алейнікова О. В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	81
	Бондарчук Н. В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	86
	Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....	91
	Сазонець І. Л., Маланчук Л. О. Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	98

Зміст випуску

	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	103
	Цимбаюк В. І., Циганюк М. В.	
	Теоретико-правові аспекти організації судово-бухгалтерської експертизи.....	107
	Шанюк В. І.	
	Діаріуш і розвиток української журналістики	110
	Ярощук В. Г.	
	Принцип екологічної безпеки у водному праві України	116
	Галкін І. Г., Іщенко О. М.	
	Особливості кваліфікації злочинів при юридичній та фактичній помилці.....	122
	Вовк Ю. Є.	
	Місце та роль уряду в системі вищих органів державної влади і управління в період директорії української народної республіки.....	126
	Мельничук Ю. І.	
	Морально-етичні принципи медіації в Україні.....	131
	Водоп'ян Т. В.	
	Окремі проблеми вирішення справ про визнання недійсними правочинів, укладених адієздатною особою	135
	Сидорук В. Й.	
	Слово, що кликало до бою	139
	Луцюк П. О., Самороков В. О.	
	Розвиток адвокатури як один зі шляхів демократизації суспільства	144
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowiec, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amorządu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	149
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	159
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	164
	Петроє О. М.	
	Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	174
	Вимоги до оформлення статей.....	181

Contents of the issue

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Dragan I. Formation of new administrative approaches to interaction subjects of natural resource relations 7</p> <p>Kal'nysh Y. Trends in modern constitutional process: challenges for Ukraine 13</p> <p>Kovalenko M. Theological heritage and governance: synthesis pattern 17</p> <p>Parhomenko-Kutsevil O. The modern technology personnel in the civil service of Ukraine: theoretical and methodological aspects 24</p> <p>Rymar M., Vatamanyuk-Zielinska U. New economic model of Ukraine concerning the establishment of integration associations in mechanical engineering 31</p> <p>Romanenko E. Ways to improve public policy information and Ukraine state communications policy: the dichotomy problems 36</p> <p>Akimova L. Theoretical and practical bases of the state regulation of financial services 44</p> <p>Antonov S., Vostrikova N. Information and analytical support of managerial decision making at the public administration of Ukrainian water complex 49</p> <p>Leshchenko S., Zelenuy V. Improving the regulation of innovation in Ukraine 56</p> <p>Korbutyak V., Gerasymchuk T. The need for development and the basic principles of the new concept of reform of medicine in Ukraine 61</p> <p>Pavlov V., Liakhovich O. State regulation of public-private partnerships in research and innovation field of Ukraine 67</p>
<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	<p>Akimov O. Psychological components of training in knowledge "governance" to intercultural communication 74</p> <p>Aleynikova O. Management aspects sustainable development of self-organizing business 81</p> <p>Bondarchuk N. V. Social priorities in the formation of public policy innovative potential Ukraine 86</p> <p>Shpak Yu. Formation of food security in Ukraine in globalizing markets 91</p> <p>Sazonets I., Malanchuk L. Economic and environmental state regulation of mineral resources 98</p>

	Fedina K.		
	Priority directions in realization of regional energy saving	103	
	Tsybaliuk V., Tsyhanyuk M.		
	Theoretical and legal aspects of forensic accounting.....	107	
	Shanyuk V.		
	Diariush and development of Ukrainian journalism.....	110	
	Yaroshchuk V.		
	Principle of ecological security of water law in Ukraine.....	116	
	Galkin I., Ischenko A.		
	Features of qualification of crimes attached to legal and actual errors....	122	
	Vovk Yu.,		
	Place and role of government in the higher of government and administration during the Ukrainian people's republic directory.....	126	
	Melnychuk Y.		
	Moral and ethical principles of mediation in Ukraine.....	131	
	Vodop'yan T.,		
	Some problems for handling a case for annulment transactions entered concluded incapacitated person.....	135	
	Sidoruk W.		
	A word calling in fight.....	139	
	Lutsyuk P., Samorokov V.,		
	Development of the employment as one of the ways of the democratization of society.....	144	
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Thomas Wołowiec, Sylwia Ćmiel		
	Legal consequences of the standards of local government debt in a case of the act on public finance	149	
	Ivaniuta P.		
	The state's role in the regulation of the market and with regard to foreign experience	159	
	Malynovska O.		
	European experience of integration of immigrants and lessons for Ukraine	164	
	Petroye A. M.,		
	Euro-integration priorities of development system the social dialogue in Ukraine	174	
	Requirements for Authors.....	181	

3. Zhyvotko, A. P. (1999), *Istoriya ukrayins'koyi presy* [History of Ukrainian Press], Nasha kul'tura i nauka, Kyiv, Ukraine.
4. Mykhaylyn, I. L. (2003), *Istoriya ukrayins'koyi zhurnalistyky KhlKh stolittya* [History of Ukrainian journalism nineteenth century] Tsentri navchal'noyi literatury, Kyiv, Ukraine.
5. Hynzburh, L. O. (1979), *O lyteraturnom heroe*, [On the literary hero], Sovet-skyi pysatel, L.
6. Zatskyj, D. V. (1989), *Sceplenyje žanrov (mesto avtobyohrafyy, memuarov, dnevyka v stanovlenyy y žyzny sovremennoho romana)*, [Clutch genres (place autobiography, memoirs, diaries, and life in the formation of the modern novel)], *Žanrovoe raznoobrazye sovremennoj prozy Zapada*, Nauk. dumka, Kyiv, Ukraine.
7. Zdoroveha, V. Y. (1988), *Zbahuny den sushchyi*, [Capturing the mere time], Dnipro, Kyiv, Ukraine.
8. Halych, O. A. (1991), *Ukrainska pysmennytska memuarystyka: pryroda, evoliutsiia, poetyka*, [Ukrainian writers' memoirs: Nature, evolution, poetics], KDPI im. O. M. Horkoho, Kyiv, Ukraine.
9. Hrushevskiy, M. (1993), *Istoriia ukrainskoi literatury*, [History of Ukrainian Literature], Lybid, Kyiv, Ukraine.
10. Vozniak, M.S. (1992), *Istoriia ukrainskoi literatury /* [History of Ukrainian Literature], Lviv, Kyiv, Ukraine.
11. Pamjatniki literatury Drevnej Rusi. XI - nachalo XII veka, (1978), [Literary monuments of ancient Russia. XI - the beginning of the XII century], Hudozhestvennaja literatura, Moskva.
12. Pamiatnyky lyteratury Drevnei Rusy: XII vek, (1980), [Literary monuments of ancient Russia: XII century], Hudozhestvennaja literatura, Moskva.
13. Chelovek HVII stoletija. Chast 1, (2005), [Man of the seventeenth century. Part 1], IVI RAN, Moskva.
14. Statut Vjalikago knjastva Litouskaga 1588, (1989), [Statute Vyalikago Duchy Litouskaga 1588], Belaruskaja Saveckaja Jenciklapedija, Minsk.
15. Netbaeva, T. (2012), *Chelovek i gistoryja u belaruskich mjascovykh hronikah HVII – XVIII st.*, [People and history in the Belarusian local Chronicle XVII - XVIII century], Knigazbor, Minsk.
16. Korshunov, A. F. (1983), *Lepshyja zdabytki starazhytnaj belaruskaj memuarystyki* [Best achievements Old Belarus memoirs], Nauka i tehnika, Minsk.
17. Franko, I. (1981), *Ivan Vyshenskyi i yoho tvory*, [Ivan Vishensky and his works] Nauk. Dumka, Kyiv, Ukraine.

УДК 349.6

Ярошук В.Г.,

к.ю.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Національний університету водного господарства та природокористування, м.Рівне

ПРИНЦИП ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У ВОДНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Yaroshchuk V.

Candidate of Law, Associate Professor of Specialist Legal Disciplines Department

National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

PRINCIPLE OF ECOLOGICAL SECURITY OF WATER LAW IN UKRAINE

Стаття присвячена дослідженню принципу екологічної безпеки у водному праві України. Проаналізовано особливості його відображення у водному законодавстві.

Статья посвящена исследованию принципа экологической безопасности в водном праве Украины. Проанализированы особенности его отражения в водном законодательстве.

The article dedicates to the principle of environmental safety in the water law of Ukraine. Peculiarities of the author's

reflection in the water legislation is analyzed.

Ключові слова: води, водне право, принципи водного права, принцип екологічної безпеки, екологічний інтерес.

Ключевые слова: воды, водное право, принципы водного права, принцип экологической безопасности, экологический интерес.

Keywords: water, water law, principles of the water law, principle of environmental safety, environmental interest.

Постановка проблеми

В основі правового регулювання водних відносин лежать принципи, які відображають характер і тенденції розвитку галузі водного права. Основні принципи водного права відображені в Конституції України, одним з яких є принцип екологічної безпеки, що спрямований на реалізацію цілого ряду конституційних норм (статей 16 і 50 Основного Закону України). Така увага в Конституції України до екологічних проблем є наслідком екологічної кризи в державі, яка зумовлена деградацією довкілля внаслідок антропогенної діяльності. Одним з елементів екологічної кризи безумовно є і водна криза.

Водна проблема в Україні належить до найбільш гострих, оскільки за запасами водних ресурсів Україна вважається однією з малозабезпечених держав в Європі. З одного боку, низький рівень природного забезпечення водними ресурсами, з іншого – широке господарське використання водних ресурсів негативно вплинули на стан водних об'єктів. Здійснюючи відповідну господарську діяльність, водокористувачі суттєво впливають на їх кількісний і якісний стан, забруднюючи і виснажуючи водні об'єкти та порушуючи їх екологічну рівновагу. Досить часто зазначена діяльність з використання водних ресурсів супроводжується грубим порушенням водоохоронного законодавства.

Водночас питання місця принципів права в реалізації екологічних прав та інтересів у водних правовідносинах залишається недостатньо вивченим. Тому гостро постає потреба в науковому дослідженні ефективності принципу екологічної безпеки у водному праві України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

В останні роки правовим аспектам принципу екологічної безпеки приділяли увагу вчені екологічного і водного права, зокрема: В. І. Андрейцев, Г. І. Балюк, М. М. Бринчук, В. О. Джуган, М. В. Краснова, В. О. Процевський, Д. О. Сиваков, Т. О. Третяк, А. І. Черемнова,

І. Є. Чумаченко, О. М. Шуміло та ін.

Постановка завдання

Ціллю статті є дослідження особливостей реалізації принципу екологічної безпеки у водному праві України.

Виклад основного матеріалу

До панівних принципів будь-якої галузі права України відносяться ті, які відображені в Основному Законі України, оскільки згідно з ч. 2 ст. 8 Конституції України [1] закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

В правовій доктрині до таких правових принципів екологічного і водного права відносять, зокрема, і принцип екологічної безпеки [2, с. 34]. Зміст цього принципу полягає у збереженні та зміцненні інтересів особи, суспільства і держави у сфері охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів, що можуть бути забезпечені при такій якості довкілля, при якій відсутній неприйнятний (недопустимий) екологічний ризик, шляхом:

- забезпечення їх пріоритету над економічними інтересами;
- вжиття заходів із своєчасного виявлення, запобігання і нейтралізації реальних та потенційних загроз антропогенного і природного походження для життя і здоров'я людини, а також компонентів біосфери [3, с. 61].

Принцип екологічної безпеки, навіть будучи конституційним принципом, прямо не закріплений ні у Водному кодексі України [4] (далі – ВК України), ні в інших чинних актах водного законодавства. Проте він виводиться з їх загального змісту. Насамперед це стосується нормативно-правових актів, які містять водно-правові норми, що мають чітко виражений екологічний характер. Ці норми регулюють той вид водних відносин, виключною чи переважною функцією вод у яких є забезпечення охорони довкілля, здоров'я людини тощо.

Поява цих водно-екологічних норм у водному законодавстві очевидно пов'язана зі становленням екологічного права в другій половині ХХ століття. Звичайно, окремі норми існували і раніше, але в цілому екологічні правові ідеї та приписи, що їх відображали, носили розрізнений характер. Тому на початку ХХ століття водних нормативно-правових актів екологічного спрямування була незначна кількість.

Як приклад таких актів можна привести постанову ЦВК і РНК СРСР „Про санітарну охорону водопроводів і джерел водопостачання” від 17.05.1937 № 96/834 [5], якою передбачалося обов'язкове встановлення у три пояса зон санітарної охорони відкритих і підземних джерел водопостачання, які живлять водопроводи, які використовуються для обслуговування населення. Для кожного такого пояса передбачались певні обмеження у використанні земельних ділянок. Цілком очевидно, що зазначена постанова була спрямована, насамперед, на запобігання і нейтралізацію реальних та потенційних загроз для життя і здоров'я людей. Тобто у ній знаходить своє відображення принцип екологічної безпеки.

Що стосується сьогодення, то основні напрямки, в яких повинна відбуватися екологізація водного законодавства, визначені в Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затверджених Законом України від 21.12.2010 № 2818-VI [6]. Так, відповідно до зазначених засад підвищення рівня екологічної безпеки у сфері охорони водних ресурсів, для прикладу, повинно бути забезпечено:

1) реформуванням системи державного управління в галузі охорони та раціонального використання вод шляхом впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

2) реконструкцією існуючих та будівництвом нових міських очисних споруд з метою зниження до 2020 року на 15 відсотків рівня забруднення вод забруднюючими речовинами, а також зменшення до 2020 року на 20 відсотків (до базового року) скиду недостатньо очищених стічних вод;

3) розроблення та виконання плану заходів щодо зменшення рівня забруднення внутрішніх морських вод і територіального моря з метою запобігання зростанню антропогенного впливу на навколишнє природне середовище та відновлення екосистеми Чорного і Азовського морів;

4) переважне (90 відсотків) забезпечення дотримання до 2020 року санітарно-гігієнічних вимог до якості поверхневих вод у місцях інтенсивного водокористування населення (для населених пунктів з кількістю населення не менш як 250 тисяч осіб);

5) переважне (70 відсотків) забезпечення дотримання до 2020 року санітарно-гігієнічних вимог до якості води, що використовується для потреб питного водопостачання та приготування їжі сільським населенням.

Досягти зазначених вище цілей не можливо без вдосконалення водного законодавства, у тому числі й нормативно-правових актів, норми яких спрямовані на реалізацію принципу екологічної безпеки у водному праві.

На сьогоднішній день більшість цих норм встановлюють різні екологічні обмеження у використанні вод, до яких відповідно до ст. 1 ВК України відносяться усі води (поверхневі, підземні, морські), що входять до складу природних ланок кругообігу води. Найповніше проявляються зазначені обмеження при використанні та охороні земель водного фонду, тобто земель, зайнятих водними об'єктами, прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм, береговими смугами водних шляхів тощо.

Зокрема, на землях водного фонду неможливо проводити певні види господарських робіт за декларативним принципом. Так, відповідно до п. 7 ст. 14 ВК України, пунктом 1 Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 № 557 [7], для проведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду необхідно отримати відповідний дозвіл. Поряд з цим, для прикладу, земельні ділянки у заплавах малих річок взагалі заборонено надавати під будь-яке будівництво (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд), а також для садівництва і городництва (п. 7 ч. 1 ст. 80 ВК України).

Крім цього, законодавством закріплено окремі обмеження у використанні земель водного фонду у зонах можливого затоплення. Відповідно до Порядку використання земель у зонах їх можливого затоплення внаслідок повеней та паводків, затвердженого постановою Кабінету

Прикладні аспекти державного управління

Міністрів України від 31.01.2001 № 87 [8], встановлено вимоги до використання земель, які затоплюються внаслідок повеней та паводків, що повторюються один раз на 2, 4, 10, 20 і 100 років. Пунктом 6 цього Порядку встановлено чотири зони ризику використання земель:

□ перша зона – територія між межею можливого затоплення, що повторюється один раз на 2 роки (внутрішня межа), і межею можливого затоплення один раз на 4 роки (зовнішня межа);

□ друга зона – територія між межею між зовнішньою межею першої зони ризику (внутрішня межа) і межею можливого затоплення, що повторюється один раз на 10 років;

□ третя зона – територія між межею між зовнішньою межею другої зони ризику (внутрішня межа) і межею можливого затоплення, що повторюється один раз на 20 років;

□ четверта зона – територія між межею між зовнішньою межею третьої зони ризику (внутрішня межа) і межею можливого затоплення, що повторюється один раз на 100 років.

Залежно від зони ризику цим Порядком передбачено ряд обмежень у використанні земель водного фонду, які спрямовані на зменшення екологічного ризику при господарському використанні зазначених земель.

Специфічною рисою правового режиму земель водного фонду є можливість встановлення згідно з ВК України на цих землях спеціального режиму регулювання господарської діяльності [9, с. 393], а саме водоохоронних зон (ст. 87 ВК України), зон санітарної охорони (ст. 93 ВК України), прибережних захисних смуг (ст. 88 ВК України), смуги відведення (ст. 91 ВК України) і берегових смуг водних шляхів (ст. 92 ВК України).

Відповідно до ст. 87 ВК України водоохоронні зони встановлюються для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм. Ця зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється. На території водоохоронних зон забороняється використання стійких та сильнодіючих пестицидів, влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації, скидання неочищених стічних вод.

Згідно з пунктом 6 Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486 [10], межі водоохоронних зон встановлюються з урахуванням рельєфу місцевості, затоплення, підтоплення, інтенсивності берегоруйнування, конструкції інженерного захисту берега, а також цільового призначення земель, що входять до складу водоохоронної зони.

Тобто, як вбачається, встановлення цих зони спрямоване на запобігання і нейтралізації реальних та потенційних загроз антропогенного і природного походження для життя і здоров'я людини, а також компонентів біосфери при використанні водних об'єктів.

В межах водоохоронних зон з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності окремо виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги (ч. 1 ст. 88 ВК України). Загальні екологічні обмеження антропогенної діяльності в цих зонах визначені статтями 89 і 90 ВК України.

Так, для прикладу, в прибережних захисних смугах уздовж річок відповідно до ч. 2 ст. 89 ВК України забороняється розорювання земель, садівництво та городництво, зберігання та застосування пестицидів і добрив, влаштування літніх таборів для худоби, будівництво будь-яких споруд, влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, полів фільтрації тощо. І, що найважливіше, об'єкти, які знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим (ч. 3 ст. 89 ВК України). Таким чином, у правовому режимі територій цих смуг чітко закріплений пріоритет екологічних інтересів водокористувачів над економічними.

Безпосередньо антропоохоронну спрямованість мають зони санітарної охорони, які згідно з ч. 1 ст. 93 ВК України створюються з метою охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних і оздоровчих потреб. Як наслідок, саме у правовому режимі цих зон найповніше проявляється принцип екологічної безпеки.

Відповідно до пункту 4 правового режиму зон санітарної охорони водних об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

18.12.1998 № 2024 [11], зони санітарної охорони поверхневих і підземних водних об'єктів входять до складу водоохоронних зон і поділяються на три пояси особливого режиму:

□ перший пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчик водопровідних споруд і водопідвідного каналу;

□ другий і третій пояси (обмежень і спостережень) включають територію, що признається для охорони джерел водопостачання від забруднення.

В залежності від поясу в зоні санітарної охорони встановлюється ряд обмежень господарської діяльності. Так, відповідно до пункту 6 у межах першого поясу для поверхневих джерел водопостачання забороняється скидання будь-яких стічних вод, купання, прання білизни, вилов риби, водопій худоби та інші види водокористування, що впливають на якість води, а для підземних джерел водопостачання – розміщення житлових та господарських будівель, застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив, прокладання трубопроводів, видобування гравію чи піску та проведення інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з будівництвом, реконструкцією та експлуатацією водопровідних споруд та мереж.

На відмінну від водоохоронних зон, зон санітарної охорони і прибережних захисних смуг, які відносяться до природоохоронних територій, смуги відведення і берегові смуги водних шляхів виконують передусім іншу функцію.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 91 ВК України для потреб експлуатації та захисту від забруднення, пошкодження і руйнування магістральних, міжгосподарських та інших каналів на зрошувальних і осушувальних системах, гідротехнічних та гідрометричних спорудах, а також водойм і гребель на річках встановлюються смуги відведення з особливим режимом користування.

Тобто ці смуги встановлюються з метою забезпечення належної експлуатації зазначених господарських об'єктів. Зрозумілим видається те твердження, що дотримуючись правового режиму смуг відведення, забезпечується також запобігання і нейтралізації реальних та потенційних екологічних загроз, що можуть настати внаслідок руйнування чи пошкодження відповідних споруд.

Це ж, на нашу думку, стосується і берегових

смуг водних шляхів, які відповідно до ч. 1 ст. 92 ВК України встановлюються на судноплавних водних шляхах за межами міських поселень для проведення робіт, пов'язаних із судноплавством.

У цьому випадку варто звернути увагу на те, що згідно з пунктом 8 Порядку установаження берегових смуг водних шляхів та користування ними, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 347 [12], на берегових смугах водних шляхів забороняється діяльність, що суперечить їх цільовому призначенню, а господарська діяльність обмежується відповідно до ст. 89 ВК України. Іншими словами, правовий режим цих смуг у частині екологічних обмежень господарської діяльності частково збігається з правовим режимом прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах.

Підсумовуючи вищевказане, очевидним видається те, що спільною рисою правових режимів всіх цих зон (смуг) є встановлення на них відповідних екологічних обмежень економічної діяльності. Іншими словами, у правовому режимі цих земель ключову роль відіграє пріоритет екологічних інтересів над економічними, тобто забезпечується реалізація принципу екологічної безпеки.

Важливе значення досліджуваній принцип відіграє у сфері нормування використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, завдяки якому встановлюються відповідні екологічні нормативи.

Ці нормативи є тими основними правовими критеріями, які дозволяють говорити, що та чи інша кількісна міра екологічної небезпеки (тобто екологічний ризик) є прийнятною або ні. При дотриманні екологічних нормативів припускається, що у такому разі навколишнє природне середовище має такі властивості (хімічні, фізичні, біологічні і т.д.), які суттєво не порушують природного балансу в довкіллі, не знижують його природні можливості до саморегулювання та самовідновлення. Таку сукупність зазначених вище властивостей можна вважати тією якістю навколишнього природного середовища, при якій можливе належне забезпечення екологічних інтересів особи, суспільства і держави у сфері використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища [3, с. 59].

У водному праві перелік таких нормативів

суверенної України: Актуальні проблеми практичної теорії / Андрейцев В. І. – [2-ге вид., випр.]. – К. : Знання, 2007. – 445 с.

10. Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них : постанова Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/486-96-p>.

11. Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів : постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-p>.

12. Про затвердження Порядку складання паспортів річок і Порядку установлення берегових смуг водних шляхів та користування ними : постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 № 347 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347-97-p>.

References:

1. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "The Constitution of Ukraine", vol. 30, article 141.

2. Chausova, L. L. (1998), "Principles of Environmental Law of Ukraine", Abstract of Ph.D. Dissertation, Land law; agricultural law; environmental law; natural right, National Law Academy of Ukraine named after Yaroslav Mudry, Kharkiv, Ukraine.

3. Yaroshchuk, V. H. (2013), "The principle of environmental law in the land", Abstract of Ph.D. Dissertation, Land law; agricultural law; environmental law; natural right, National Law Academy of Ukraine named after Yaroslav Mudry, Kharkiv, Ukraine.

4. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine (1995), Water Code of Ukraine, vol. 24, article 189.

5. Holodnyi, M. O. (1967), "On water supply and sanitary protection of water sources: CEC decision and SNK on 17.05.1937 № 96/834 (excerpt)", *Zbirnyk zakonodavchyykh aktiv na dopomohu*

silskym i selyshchnym radam, pp. 665-666.

6. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine, (2010), "On the Basic Principles (strategy) State Environmental Policy of Ukraine till 2020", vol. 26, article 218.

7. The official web portal of the Official Journal of the Ukraine, (2005), "On approval of the issuance of permits for works on the lands of the Water Fund", vol. 28, article 1631.

8. The official web portal of the Official Journal of the Ukraine, (2001), "On the use of land in areas of possible flooding as a result of floods and flood", vol. 5, article 188.

9. Andreitsev, V. I. (2007), *Zemelne pravo i zakonodavstvo suverennoi Ukrainy: Aktualni problemy praktychnoi teorii*, [Land law and the law of sovereign Ukraine: Current problems of practical theory], Znannia, Kyiv, Ukraine.

10. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine, (1996), "On approval of determining the size and boundaries of water protection zones and mode of doing business in them", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/486-96-p> (Accessed 08 May 1996).

11. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine, (1996), "On legal regime of sanitary protection zones of water bodies", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-p> (Accessed 18 January 1998).

12. The official web portal of Verkhovna Rada of Ukraine, (1997), "On approval of the assembly passports rivers and Procedure for setting waterway coastal strips and use them" available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347-97-p> (Accessed 14 April 1997).

УДК 343.229:343.23

Галкін І.Г.,

к.ю.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Іщенко О. М.,

к.ю.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРИ ЮРИДИЧНІЙ ТА ФАКТИЧНІЙ ПОМИЛЦІ

Galkin I.,

Candidate of Law, Associate Professor of Specialist Legal Disciplines Department

Ischenko A.

Candidate of Law, Associate Professor of Specialist Legal Disciplines Department

National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

FEATURES OF QUALIFICATION OF CRIMES ATTACHED TO LEGAL AND ACTUAL ERRORS

У статті досліджується поняття та історичне походження помилок у кримінальному праві. Висвітлено критерії